

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZOLNOK-DOBOKAMEGYE ÉS A MEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA: Széchenyi-utca, csizmadiaszin alatt. Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.	NYILTTÉRI CZIKKEK garmondsora után 30 kr. fizetendő.	MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.	HIRDETÉSI DÍJAK: egy 30 négyzög cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr.	ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 6 frt — kr Félévre 3 „ — „ Évnyegyedre 1 „ 50 „ Községeknek egész évre előrefizetve 5 frt.
---	---	--	--	--

Az ingatlan zálogról.

DEÉS, 1882. április 9.

Igenis ingatlan és nem jel-zálogról. Ezen tárgyat nem mi rántjuk elő, azt kérdésbe hozta Lengyel János kir. adófelügyelő ur közigazgatási bizottságunk múlt havi ülésében. Előadta ugyanis, hogy a megyénk területén felhalmozódott tetemes adóhátráléknak egyik jelentékeny oka azon körülményben rejlik, miszerint falusikisebb földtulajdonosaink zálogba adják fekvőségüket, illetve bizonyos követelés fejébe átengedik földjük birtokát és haszonélvezetét hitelezőjüknek, maguk e földnek telekkönyvi tulajdonosai maradván. Mint telekkönyvi tulajdonosok, rájuk róvatik az adó terhe, de ezek tulajdonuk után jövedelmet nem élvezvén, fizetésre képtelenek. Nem is fizetnek. És adó kirovást követ adó kirovás, míg egyszer csak beáll annak a szüksége, hogy az adó ne csupán a papíron fungáljon, hanem, hogy hajtassék is fel. Tehát radikális eszközökhöz nyulnak: az ingatlan végrehajtásához és ennek szomorúan csattanós végéhez: a licitációhoz vagyis a potom áron való elkotyvettyéléshez. Hát ez sanyaru állapot, melyen segíteni kell. Kell, kell, de hát mimódon? Az adófelügyelő ur azt ajánlja, hogy eszközöltessék ki e tárgyban oly törvényes intézkedés, melynek értelmében nyilvántartás vezetettnek a zálogtartókról, helyesebben a haszonvevő hitelezőkről. Mert az adót a föld tényleges birtokosa tartozik fizetni. Ha ezen birtokost ismerjük, úgy ő rá róvjuk az adót, ő rendelkezik jövedelem felett, mindenestre képebb lesz adó tartozásának megfelelni.

A közig. bizottság ez ajánlat egyszerű elfogadása helyett egy bizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozása végett. Ez alkalomból legyen szabad nekünk is szerény véleményünknek kifejezést adni.

Az vitán felül álló dolog, hogy törvényes szempontból az ingatlan kézi zálog,

— a zálogjognak az ingatlanra telekkönyvi bekebelezése nélkül, — zálogjogot nem ad. Ezért nincs itt szó jelzalogról, de azért sem, mert itt nem fordul elő jelképi átadás hanem valóságos birtokba vétel, úgy hogy, ha e jelenséget összemérjük a zálog fogalomhatározásával, mely valamely dolognak, bizonyos követelés biztosítására való átengedéséből áll, úgy azt találjuk, hogy az ingatlan zálog tulajdonképen nem is zálog, mert hiszen annál nem csupán biztosításul adatik át a föld, hanem tettelegesen haszonvétele. És tekintettel arra, hogy itt a hitelező idegen dologban oly jogot nyer, melynél fogva a tulajdonosnak saját dolgában olyat kell tenni, a mihez tulajdonosi minőségénél fogva joga van: itt a szolgálat és pedig a személyi szolgálat jeleivel találkozunk; tehát esetleg a személyi szolgálatról kellene nyilvántartást vezetni.

Ez intézmény nem nélkülözne minden jogtörténeti alapot nálunk, mert hiszen a zálog fenti módja divatos volt még nem oly rég földünkön, de a hazai jogfejlődés processusában határozott hátralepést eredményezne, mert visszaállítaná azon zavart, mely az ingó és ingatlan tekintetében a forgalomban a kellő, sőt természetszerű megkülönböztetés hiányából létezett. A jogelvek tisztulásának mai előhaladott stádiumában nem is képzelhető, hogy a magyar törvényhozás ily visszalépés sanctiónálására eltudná határozni magát. Tehát oly expedienst kell a baj orvoslására kutatnunk, mely a fennálló jogelveket nem csorbitja, egy oly expedienst, mely nemcsak a vázolt bajt, hanem az abban rejlő másik betegséget is gyógyítsa. Ez a másik betegség: az uzsora. Mert kérem, midőn a földtulajdonos csekély adossága fejében, ehhez képest minden esetre értékes földjét dobja oda minden haszonvételi joggal hitelezőjének, ez aránytalan nagy kamatot élvez, vagy is uzsoráskodik, semmi kétség, hogy 8%-nál több percentet szed.

Most készül az uzsorát megszorító törvény, de sem az eredeti törvényjavaslatban,

sem a derék jogtudcsunk Körösi Sándor által készített javaslatban, emlékünkszerint a fenti jelenség különleges figyelemben nem részesül.

E kérdés megbirálásánál a közjó szempontjából a célszerűségi tekintetek, a jogelvek lényeges megsértése nélkül lehetnek irányadók. Célszerűségből egy expedienst látunk, mely ha meg nem szüntetné is teljesen a fenti bajokat, azok számát nagyon redukálná és a mellett az általános elszegényedés elé is hathatós gátat vetne, és ez szerintünk: a föld tulajdon minimumának a meghatározása.

Havas Gyula.

A vörös-kereszt egylet köréből.

Ez üdvös célú egyesület Szolnok-Dobokamegyei választmányának f. havi ülésében több tárgy nyert elintéztést, s ezek közt a jegyző indítványára egyhangulag elhatározott, hogy több ezer példányban rövid ismertetést fognak kiadni, melynek célja a taggyűjtés. Weér Zsigmond urnő ő nagysága ajánlja, hogy ez ismertetés küldessék meg a különböző felekezetekhez tartozó lelkészeknek a templomban való kihirdetés végett, ez mint igen helyes eszme általános helyesléssel fogadtatott el.

Az ismertetés szövege a következőkben átlapítottat meg:

Nemes keblű Emberbarát!

A szeretet és gyűlölet az emberi kebel azon két leghatalmasabb tulajdonsága, mely teremteni és rombolni képes. A szeretet jót teremt és rosszat rombol; a gyűlölet rosszat teremt és jót rombol. A miért is a halandónak lelkét oda kell irányítani, hogy embertársai irányában gyűlölet helyett, szeretetet érezzen. A szeretetre és abból származó gyöngéd érzelmekre főleg a szenvedőnek van szüksége és ezek között első sorban azok érdemlik meg lelkünk és szívünk legnemesebb részvétét, kik ön hibájukon kívül jutottak a szenvedés kínos állapotába; legkiválóbban azok, kik hozzánk természet szerint legközelebb állanak.

A „SZOLNOK DOBOKA” tárcája.

A Schulverein s az angol sajtó.

Tekintve ama feszült viszonyt, úgy mond a „Pall Mall Gazette”, mely az orosz s a német nép közt most létezik, érdekes látnunk, mint foglal el a német sajtó nagy része ép az ellen álláspontot, a ki az orosz-német háboru esetén, természetes szövetségesük kell legyen. — Az Augs. Allg. Zeit. s a berlini nem hivatalos lapok nem rég nagy lármát csaptak a német elemnek Magyarországon a magyarok által állítottágos elnyomattatása miatt. E panaszt felkarolta a berlini Deutscher Schulverein, mely egylet tanárokból áll a német nevelés előmozdítására. Ez a társulat aztán hivatalos formalis feliratot intéz a magyar miniszterelnökhöz.

A felirat legsérelmesebb pontja az, hogy a magyarok elfelejtetik a németekkel anyanyelvüket s a magyart erőszakolják rájuk. Ez természetesen nagy bosszankodást keltett a magyarok közt,

annál is inkább, mert ebben az országban nemcsak a művelt osztályok tanulnak maguk is németül, de maga a törvény is köteles tantárggyá tette a német nyelvet az iskolákban, még azokban az elemi iskolákban is, melyekben a gyerekek magyar anyanyelvűek. A Cui prodest? elvén indulva, a magyarok természetesen rájöttek a vád szerzőire. Magyarországon ugyanis, ide értve Erdélyt s kizárva Horvátországot, mintegy két millió német van, kiknek az erdélyi szászok alig képezik tized részét. Hogy a magyarországi németek kimutassák, mily kevésbé tartanak azzal az üres agitációval, mely a Schulverein patronatusa alatt folyik, az ország északi s déli részén több rendbeli nyilvános meetinget tartottak az ottani németek, hogy tiltakozzanak egy idegen társulat beavatkozásai ellen, minek nincs más célja, mint egyenetlenséget kelteni e közös haza gyermekei közt. Tán még nagyobb bizonyítékul szolgálhat a „magyar-németek” loyálisának a magyar parlament. Az egyetlen magyarellenes képviselőket a német választók közül csak az erdélyi szászok küldték. Ez a nép, melyről Boner Károly oly rokonszenves s igazán részrehajlólag írt angolul, valóban különös helyzetet foglal el. Nemcsak nagy municipalis kiváltságokkal bir-

nak már 1848. előtt óta, de különálló vallásfelekezeti testületet is képeznek s nyugtalankodó papjaik, vezetettve püspökük magatartása által, a magyar-állam pénztárából élvezik a dusan megváltott tizedkárptólást.

Miután Magyarországon nagy tisztelettel vannak a vallásfelekezetek autonómiaja iránt, az erdélyi szászok tényleg egész különálló nevelésben részesülnek. E nevelés pedig a vezérszerepet játszó polgároknak s a papságnak léven kezében, kik az osztrák kormányának köszönhetik állásukat, a magyar állam s a magyar társadalom befolyása még nem semmisíthette meg az ő „particularismusukat.” De ha megfosztják őket ettől az önálló municipalis szervezettől, mely vén várfalként környezi őket, csakhamar be kell oldvadniok a magyar állam közös néptestületébe. Ezért kiáltoznak, kiváltságaik eltörléséért, úgy mintha valami ázsiai barbarizmus fenyegetné a civilizációt. A barmarismus természetesen a magyar kormány, nem tudja belátni, hogy ha a magyar királyságban minden más előjogok meglettek szüntetve, miért gyakorolna kivételt ép a berlini Schulverein kegyeljeivel szemben. Hinc illae lacrymae.

Ilyenek a katonák! Harcossaink, kiket a törvényes kötelesség parancsol az ellenség kard-éle, golyója elé; harcossaink, kik vérünkkel való vérek, azok, kik szeretetünkre, felebaráti gyámoltásunkra leginkább méltók.

Ha elgondoljuk, minő veszélyes sors, minő szerencsétlen viszontagságoknak, végtelenül szomorú esélyeknek vannak a haza fegyveres védői alávetve, önkénytelenül összeszorul keblünk és lehetetlen, hogy a legodaadóbb részvétet ne érezzük. —

Nagyon kétes értékű az, ha benső jobb érzésünk csupán egy röpke sóhajban nyilvánul, annak tettleges gyöngédségben, ápolásban, segélyezésben kell kifejezést nyernie.

Ez eszmét értette és érezte át minden művelt nemzet és megalapította kebelében a vöröskereszt magasztos jelvénye alatt a szükséges egyesületet, ez eszmét értette és érezte át a magyar szent korona országainak minden nemzetisége és megalakította felséges királya és felséges királyasszonya legmagasabb védelme alatt hasonló egyletet.

Es hogy ezen egylet pártolásához a legszegényebb is hozzá járulhasson, részvétdíját majdnem jelentéktelen csekélységben állapította meg: évenként **egy forintban**, minden további megterhelés nélkül.

Ez egylet gyökeret vert a mi megyénkben is, mert itt is minden rendezett tanácsú városban és minden szolgabírói járásban alakult egy-egy fiókegylete.

Ámde ezen fiókegyletek, épen a feltűnően csekély tagságdíj miatt, csak akkor érhetik el igazán a magok elé tűzött üdvrejlő célt, ha megyénk **minden** lakosa: a főúrtól le a napszámosig **mindenik**, nem, hitfelekezet és nemzetiség különbsége nélkül tagjává lesz.

Hiszen ki van e megye határai között, ki egyetlen egy 10 krost ne tudna magától e szent célra havonként megvonni? ki az, az annyira szegény pénzetlen ember, ki hetenként két krajeárt áldozni ne lenne képes?

Minden fillér örömmel fogadtatik el, mert minden fillér, ha egy porszemnyit is, elősegít a fenséges célon. Már pedig a tagsági díj tetszés szerinti részletben törleszthető!

Tisztelettel, bizalommal, szeretettel kérünk fel hát nemeslelkű emberbarát: támogasd a leghumanusabb eszmét, ne kerüld el a jótékonyosság oltárát!

Tájékoztatás szempontjából szívesen jegyezzük meg, miszerint a jelentkezést köszönettel fogadja el minden fiók-egylet választmánya, elnöke és egyéb tisztviselője, de bizonyára készséggel nyújt minden város polgármestere és minden járás szolgabírája felvilágosítást az egyletbe való belépethetőség akadálytalan módjára.

A vöröskereszt egylet Szolnok-Dobokamegyei választmányának 1882. évi április 5-én tartott üléséből.

HAZAI HIREK.

NAGY-ILONDA, 1882. márc. 30.

A magyar szent korona országai veres-kereszt egylete nagy-ilondai járási fiókjának választmánya közelebből tartott választmányi üléséből a következő üdvözlő iratot intézte megyénk főispánjához:

Mltgs báró, elnök úr!

„Mint a magyar szent korona országai vöröskereszt egyletének kezdettől fogva hű pártolói, létfeltételének erkölcsileg és anyagilag támogatói, nem mulaszthattuk el jegyzőkönyvileg kifejezést adni azon örömünknek, mely méltóságodnak a királyné ő felsége legmagasabb kéziratával ellátott diszokmány adományozásával történt legmagasabb kitüntetése alkalmából szívünk belső lüktetéseig hatott.

Fogadja méltóságod legmagasabb kitüntetése alkalmából fiókegyletünk választmányának mellékelt határozatában kifejezett legőszintébb üdvözlését s ezzel kapcsolatosan ama forró óhajtásunkat, hogy azon nagy célokat, melyek hazánkban a vöröskereszt egyletet létrehozták és a melyeknek érlelektől méltóságod lelkesítő hatása alatt mélyen áthatva, megyénkben is fiókegyletek alakultak, a jótékonyosság eredményes gyakoroltatása s ez által a fájdalom könnyeinek felszárítása végett, ezek mellett pedig méltóságodnak e me-

gyében a nagy célok megvalósítása és előmozdítására irányult legnemesebb ténykedéseit, szám-talan érdemeinek fokozása végett, mindig és mindenha, áldott siker koronázza!

A magyar szent korona országai vöröskereszt egylete nagy-ilondai járási fiókja választmányának, Nagy-Ilondán, 1882. március hó 20 án tartott ülésében.

Ifj. Berzencei Miklósné,

elnök.

Móric Juliska,
jegyző.

Ezen üdvözlő iratot a választmány egy női küldöttség által szándékozott ő méltóságának kézbesíttetni, de ebben el nem hárítható körülmények akadályozván, posta útján volt kénytelen elküldeni.

Ezen jótékony egylet működéséről szolva, örömmre szolgál, ha a népnevelés ügyéről is olyan — nem kevésbé jótékony hatású hazafias — tényeket hozhatok nyilvánosságra, melyeknél az illető tényező a kötelesség érzetén is felül emelkedve, szép hivatásának öntudatos felfogásával a köz jóllét előmozdítására ernyedetlenül működik elszigetelt szerény körében. A kötelesség lelkiismeretes teljesítése érdem. A kötelezettségen felül ön akaratából követett jótékony hatású cselekvény elismerést, jutalmat érdemel. Századunkban a felvilágosodás főfeltétele: az anyagi gyarapodás és köz jóllétnek, a ki arra munkál, elősegíti ezt.

Lázár Sándor purkerei tanító, nemesak megszabott kötelességét teljesíti a legnagyobb lelkiismeretes pontossággal, hanem a rendes tanórákon kívül, Pénteken az ismétlőkkel együtt és mindennap az esti órákban a felnőtteknek ad nagy sikerrel oktatást az írás, olvasás és magyar nyelvből. A tanító népszerűségének és dicséretes buzgalmának eredménye az is, hogy a purkerei községi iskolában a tanítványok száma oly tömeges: Rendes iskolázó 1—12 éves van 48. Ismétlő 22—15 éves van 28. Felnőtt 17—27 éves van 7. Vajha jelen soraim buzdításul szolgálnának a többi tanítóknak is, hasonló tevékenység kifejtésére.

A nagy-ilondai állami népiskolát is egy jó tágas és egészséges szobában igen célszerűen, jól berendezte az iskolaszéki elnökség, egyelőre saját költségén. Tanítványok itt is igen nagy számmal vannak, de a gondnokság megvan akadáva a vallás tanítása dolgában, mert helyben egy papja sincs, a mennyiben Nagy-Ilonda leányegyháza a deési rom. kath., a soósmezei gör. kath. és a kackói év. ref. egyháznak, hova szolgálatot a kozárvári ref. pap teszen. Tehát mind a három lelkész, a kik a vallás tanításra hivatva volnának, oly messze laknak, hogy egy héten bár egyszer is alig lehetnének kötelezhetők a vallás tanítása végett az iskolabani megjelenésre. E tekintetben a gondnokság megtette előterjesztését a megyei közigazgatási bizottsághoz. A tanítványok száma napról napra szaporodik, még a jó távol fekvő más községekből is annyira, hogy a különben elég nagy tanszoba, ma holnap nem lesz elég azok befogadására, s még egy a jelenlegi mellett lévő másik szoba berendezése válik szükségessé. Épen ez okból még egy tanerő- egy rendes tanítónői állomás rendszeresítése ezen iskola fenntartásának élet kérdését képezi.

Az olvasó-egylet is szépen halad, alapszabályai megerősítés végett felvannak illetékes helyre terjesztve. Tagjai a legszebb egyetértésben kedélyesen és hasznosan szorakozva töltik el a napi teendőktől fenn maradó szabad idejüket.

Soraimat azon óhajjal zárom be: vajha minden helységben a hivatott egyének társadalmi és hivatásszerű hazafias kötelezettségeiket a fenn elősoroltakhoz hasonló önzetlen buzgalommal és igyekezettel teljesítenék s vallás és nemzetiség különbség nélkül vezér szövétnéül a nagy költő szavait tartanák szem előtt: „A nagy világon e kívül, nincsen számodra hely, áldjon, vagy verjen sorskeze, itt élned halnod kell.”

r. l.

VEGYESEK

— **Megyénk** közigazgatási bizottságának folyó hó 14-én tartott üléséről a részletes tudósítást az idő rövidsége miatt jövő számunk hozza.

— **Fejér húsvét.** Ápril hava száraz hideg szelekkel kezdődött, melyeknek befolyása alatt a

lég hőmérséke nagy mérvben leesett, folyó hó 5. és 6. éjelen erős fagy volt, a melyre a borongó időjárás következtében 9. viradólág havazni kezdett s a dél tájig szállingáló hópelyek a földet vékony hólepellet boríták, a mi a délutáni órákban elolvada. A fagy vetéseinkben kárt nem tett, de a déli oldalakon virágzásnak indult barack, cseresznye, sőt a kora körtefák remélt termésükre káros hatással vala. Nagy hátrányára van a vetéseknek a folytonos száraz hideg és szeles időjárás, melyeknek befolyása alatt nem fejlődhetnek, bokrosodhatnak. A rétek is sinylik a száraz szeles időjárást, mert nem gyarapodhatnak. Az ország más részeiben is kisebb nagyobb fagyról tudósítanak, mely a királyhígon túl a vetésekben, gyümölcsökben s főleg a repcében érzékeny kárt okozott.

— **Megyénk** újabban kinevezett gyümölcs-vándortanára Vékony Gábor működését megkezdette, s mi üdvözljük e szerencsés választást, ki a kolozs-monostori gazdasági tanintézetet nem csak szép sikerrel végezte, hanem ott, mint segédtanár dicséretesen működött, majd egy uradalomnak volt gazdasági vezetője s kiben a szakismeret mellett, törhetlen szorgalom párosul, — ajánljuk a gazdaközönségnek saját érdekükből is pártolásukban. Ragadják meg az alkalmat a gyümölcstenyésztés meghonosítására, mely nekünk egyik szép jövedelem forrásunk lehet. Ennek bizonyosságul hivatkozhatunk arra, hogy a szamosvölgyi vasut deés-aknai szárnyvonala érdekében, Budapestről kiküldött ministeri biztos a híres és keresetté lett batul almánkból több litert kész lett volna bevásárolni.

— **Br. Kemény Gábor** minister választott az erd. gazdasági-egylet elnökévé, a tiszteről lemondott Tisza László helyébe. E szerencsés választásnak őszintén gratulálunk!

— **Br. Bánffy Ádám**, e nagy tevékenységű és minden nemesért lelkesülni tudó fiatal főúr irányában általános meglegedést keltő kötelességet teljesített az erdélyi gazdasági-egylet akkor, midőn a közgyűlésen az egylet egyik al-elnökévé megválasztotta.

— **Hymen.** Szamosujvárt Vogel Lajos vasuti állomásfőnök, eljegyezte Bartalics Miklós református lelkész Anna nevű leányát. Szerencsét kívánunk kötendő frigyükre.

— **A kis birtokosok országos földhitel intézete** közelebb tartott közgyűlésén felolvasott igazg. jelentéséből kiemeljük, hogy az intézet több vidéki takarékpénztárral szövetkezeti viszonyban áll s a többiek közt megyénk gazdasági-egyletével is, melyből kifolyólag kétszeresen érdekel minket. Ezen üzletág forgalma a múlt évben 1.923,619 frtra rugott. Az intézet a jelzálog-kölcsönzést napról-napra szélesebb alapokon fejti ki, s a lefolyt évben 3086 fél, 2.936,000 frtnyi kölcsönt élvezett. A lefolyt évben 2106 kölcsön köttetett átlag 965 frttal. Az intézet tiszta nyeresége 55,163 frt 94 kr-ra rug, ebből a szokásos levonások után fenmaradó 8% az intézett tartalék alapjának növelésére fordíttatik. Együttal megemlítjük, hogy az intézet az alapszabályok 50 §-át oda kívánván módosítani, hogy az intézet 300 frtnál kisebb és 20.000 frtnál nagyobb kölcsönöket záloglevelekre ne adhasson, e részben lépéseket tett, a belügyministerium azonban a kölcsönadási maximumot 10,000 frtban állapította meg.

— **Kovács Gyula** Szamosujvárt időzött, hol húsvét másod napján fel is lépett a Néky szintársulatával: a „Fény árnyai“-ban rendkívüli hatással. Azután „Don Cesar de Basen“-ben, utolsó föllépése a „Lowodi árva“ volt.

— **Hagyományozás.** Volt verese gyházi ref. lelkész Somogyi Sándor özvegye, néhai Garda Rosália, a verese gyházi egyházközségnek 200 frtot o. é. hagyományozott, mely hagyományt örökösei az egyház rendelkezésére is bocsátották, mellyért az egyházközség lelkésze Ujvári József azon óhaj-
tással mond nyilvánosan köszönetet: vajha annak látása, hogy egy olyan küzdelemteljes élet megtakarított filléreiből is lehet az urasztalára áldozni mint a milyen egy falusi ref. papi családé, sokat buzdítana nemes tette.

— **Kora törökbuza vetőmag.** Az úgynevezett Moto — Meauteaux — francia korai törökbuza magból, mely cukordús tartamánál fogva zsenge tejes korában, mint főtt csemege törökbuza is nagyon izletes, kapható litere 15 krért: Demeter Béla kereskedésében.

— **Bomán névmagyarosítás.** Oláh-Láposbányai illetőségű „Concosiu (Konkos) Porfirium” (Pál) vezetéki nevének „Kövesdi”-re kért átváltoztatása megengedtetett.

Tűzvész. Alparéton, folyó hó 7-én, éjeli 1/211 órakor, gyújtás következtében tűz ütött ki a leégett hét ház a hozzá tartozó gazdasági épületekkel együtt. A tűznek több házi állat és marha esett martalékul. A kárt 2600 frtra becsülték. A tettesek be vannak fogva és az igazság szolgáltatásnak átadva.

— **Diszalbum** készül Morzsányi József diszművesnél, Kossuth Lajos születésének nyolcvanadik s írói és politikai működésének ötvenedik évfordulója alkalmából. — **A budai** honvédszoborra eddig 11,771 frt van együtt. — **„Méhészeti Káté”** a címe egy hasznos kézikönyvnek, melyet Kühne Ferenc írt. E művet az országos méhészeti egyesület pályadíjjal tüntette ki. A méhészeti körébe vágó minden teendőt s az ezzel összefüggő dolgokat kérdések és feleletek alakjában mondja el és ismerteti s a szöveget szakmas illusztráció magyarázza. Ára egy forint. — **Ujpesten** a Széchenyi-kávéházban elhatározták, hogy a magyar nyelv terjesztése céljából kaszinót alapítanak. — **Besztercén** a „magyar kaszinó egyesület” közelebb tartá közgyűlését. Az egyesület sokat küzd a szászok túlkapásai ellen s évről évre jobban erősödik. — **A fagy** Ausztriában is pusztított s főképp a szőlőkben tett kárt; Romániából pedig jelentik, hogy ott a gyümölcstermés oda van. — **A Mississipi** áradás a hivatalos jelentések szerint, közel százezer angol négyszög mértföldnyi területet pusztított el; a kár kiszámíthatatlan. — **Algirből** távirják, hogy a francia csapatok döntő győzelmet arattak a lázadó vezér fölött, ki összes társzerekei és harminenből álló háremének hátrahagyásával tudott csak elmenekülni. — **Londonban** azt hírlík, hogy Németország még régebben szerződést kötött Svédországgal, s orosz-német háboru esetén Svédországnak segélye fejében Finnország birtokát biztosítja. — **Gyapjuszövő**-iskolát állítanak fel közelebből Nagy-Szebenben. — **Nagybányán** a városi díszterem a hozzákapcsolt színházzal és melléképületekkel ápr. 8-én leégett. A kárt 18,000 frtra teszik. — **A cylinder**-kalap az araboknál sem valami nagy becsületnek örvend. Az ottani iskolákban az a legnagyobb büntetés a gyerekekre nézve, ha cylindert kell fejükre tenniük. — **A cár** ukáza Gortsakoff herceget saját kérésére föl menti a külügyi hivatal vezetésétől és Giers államtitkárt kinevezi külügyministerré. — **Az erdélyi** szarvasmarha-fajta fentartása érdekében felállítandó gulya, Kolozson volna elhelyezendő, megvalósítását közelebből várhatjuk. — **Filip-povics** altábornagy Bécsből országos főparancsnoki minőségben Prágába áthelyeztetett. Bauer tábornagyszabernagy szebeni főparancsnok bécsi országos főparancsnokká kinevezetett. — **Egy** magyar cigányzenekar, a Vágó Lacié már nyolc éve hangversenyest Eszék-Amerikában, még pedig jó sikerrel; a primás legutóbb Cincinnati-ból írt itthoni rokonainak, kérve a legújabb népdalok és egy új cimbalom megküldését. — **Bukarestben** közelebb herceg Obolenszky orosz tábornok hosszabban időzött, szinleg az 1878. évi kárpótlás ügyében, valósággal pedig orosz-román szövetség létrehozása végett: küldetése azonban megfusult, mert a román kormány nem látja szükségét ilyen

szövetségnek. — **Az idei** nagy hadgyakorlatok szeptember elején lesznek, husz honvédszászlóalj is részt fog venni a gyakorlatokban. — **Négyezer** magyar lakik, a legújabb hivatalos kimutatás szerint New-Yorkban.

HIVATALOS RÉSZ

Magyar királyi belügyministertől.

Sz. 15243.—1882.

Nagyságos Úr!

A közbiztonsági szolgálat szervezéséről szóló 1881. évi III. t.-cikk alapján a m. kir. 3 és 4 számú csendőr-parancsnokságoknak 1883. évi január 11-ére való felállítását elhatározván, mindek előtt a szervezendő csendőrparancsnokságok legénységi állományának előállítása válik szükségessé, felhivom ennél fogva Nagyságodat, miszerint a hatósága alatt álló területen szabályos módon tegye közhírré, hogy mindazok, kik az 1881. évi II. t.-c. I. §-a alapján a m. kir. csendőrségbe belépni szándékoznak, ez iránti kérvényeiket, melyek ez esetben mellékleteikkel együtt bélyegmentesek az illetékes alispáni (polgármesteri) hivatalhoz azonnal nyujtsák be.

Az utóbb idézett t.-c. a csendőrség legénységi állománya kiegészítésének feltételeire nézve határozott szabályokat tartalmaz ugyan, tekintettel azonban azon sokoldalú képesség, ismeret és képzettségre, melylyel a közbiztonsági szolgálat sok oldalúságánál fogva minden csendőrnek birnia kell, ennek elérése céljából még különösen megkivántatik, hogy a jelentkező:

- 1) magyar honos legyen;
 - 2) feddhetlen jellem és megfelelő szellemi képesség mellett tisztességes és ildomos magatartással birjon;
 - 3) 20 évnél fiatalabb és 40 évnél idősebb ne legyen;
 - 4) nőtlen vagy gyermek nélküli özvegy legyen;
 - 5) hadi szolgálatra való tökéletes képessége mellett legalább 163 centiméternyi testmagassággal birjon;
 - 6) a szolgálati magyarnyelven kívül lehetőleg még azon vidék nyelvei egyikét is ismerje, a melynek területén mint csendőr működni hivattva leend;
 - 7) az olvasás, írás és számvetésben lehetőleg jártas legyen;
 - 8) felvétele csakis a legalsóbb rendfokozatban mint csendőr (tizedes jelleggel) történik.
- Kiskorukak, kik akár polgári állásból, akár a cs. kir. közös hadsereg tartalékából, akár pedig a m. kir. honvédségből a csendőrséghez belépni szándékoznak, e célra atyjuk, vagy gyámjuk beleegyező nyilatkozatát tartalmazó okmányt tartoznak előmutatni.

A hadseregből, vagy a honvédségből a csendőrséghez önkénytelen belépő egyének az 1881. évi II. t.-c. értelmében következő kedvezményben részesíttetnek:

- 1) hogy három évi szolgálati kötelezettségük teljesítése után évről-évre tovább is folytathatják ottani szolgálataikat;
- 2) azoknak, a kik a hadseregből vagy a honvédségből lépnek be a csendőrségbe és abban

4 évig szolgálnak, összes védkötelezettségi idejükből a honvédségnél töltendő két utolsó év elengedtetik. Az ilyenek tehát két évvel előbb becsáttnak el a hadi kötelekből;

3) az időkénti fegyvergyakorlatok és ellenőrzési szemlék s általában a tényleges szolgálatra való behívás alól felvannak mentve, sőt mozgosítás esetén is a csendőrségnél hagyatnak; s végül

4) az 1881. évi III. t.-c. 10 §-a értelmében minden csendőr nyugdíj képes.

Az említett folyamodványok következő okmányokkal szerelendők fel:

a) a közös hadsereg, vagy a honvédség kötelekébe tartozó ily egyének, katonai, illetőleg honvéd igazolványával;

b) a polgári életben tanusított erkölcsi maguktartására vonatkozó bizonyítványokkal. Ezen bizonyítványokban határozottan kiteendő, hogy a jelentkező nőtlen-e, vagy gyermektelen özvegy;

c) minden jelentkező lehetőleg a legközelebbi honvéd, vagy megyei orvos által megvizsgálandó, hogy hadi szolgálatra tökéletesen alkalmas-e, mivel csak ilyen vétethetik fel a csendőrséghez, a kiállítandó bizonyítvány szintén csatolandó a kérvényhez; végre

d) ha a folyamodó nem lenne képes folyamodványát (betegség, vagy más ok miatt) sajátkezűleg írni, azon esetben egy nyolcad inyi lapra írt háromsoros próba írást mellékeljen folyamodványához.

A fentebb leírt feltételek és kedvezmények, valamint azon okmányok körülírása, melyekkel a folyamodványok felszerelendők, a kiadandó hirdetményben pontonként felveendők.

Mindazon kérelmezők, kik a fentebb követtelményeknek mindenben tökéletesen megfelelni nem képesek, vagy pedig kérvényeik az előirt okmányokkal nincsenek kellőleg felszerelve, azonnal elutasítandók, illetőleg utóbbi esetben a hiányzó okmányok utólagos bemutatására hivandók fel.

A szervezendő 3 számú csendőrparancsnoksághoz jelenkezők felvétele a m. kir. 2. számú (szegedi) csendőrparancsnokság által, a 4. sz. csendőrparancsnoksághoz jelenkezők felvétele pedig a m. kir. 1-ső számú (kolozsvári) csendőrparancsnokság által fog eszközöltetni, azon különbséggel, hogy a lovasságnál szolgált egyének bármely parancsnoksághoz jelenkezőnek, kiképezés végett a 2. sz. csendőrparancsnoksághoz tartoznak bevonulni, ez utóbbiak kérvénye ennél fogva feltétlenül a 2. számú csendőrparancsnoksághoz küldendők.

A összes jelenkezők folyamodványai pontosan felülvizsgálandók és a mennyiben azok kellőleg fel vannak szerelve s Nagyságod az okmányok alapján az illetőket a felvételre alkalmasnak találja a szerint, a mint a 3, vagy 4 számú csendőrparancsnoksághoz jelentkeztek, minden hó 1-én és 15-én összegyűjtve a m. kir. 2. (szegedi) vagy m. kir. 1-ső számú (kolozsvári) csendőrparancsnoksághoz küldendők.

Buda-Pesten, 1882. évi március 18.

Tisza, s. k.

Felelős szerkesztő és kiadó: Kovács Samu.

ez idénnyre beszerezett minden magvaim

GAZDASÁGI-, KERTI-, VETEMÉNY- és VIRÁGMAGVAK

A LEGNAGYOBB VÁLASZTÉKBAN TALÁLHATÓK

NIKK FERENC-NÉL
D E E S E N.

Ugyszinte mindennemű kerti eszközök, kacrok, szemző, nemesítő és kertész-kések, növény- és szőlő metsző-ollók, kézi- és kerti fűrészek, továbbá gazdasági eszközök, kész vidats- és váltó ekék, valamint egyes eke részek, folytonosan a legjutányosabb árak mellett kaphatók.

Vidéki megrendelések gyorsan és szokott szigorú pontossággal teljesíttetnek.

s valódiságukért kezességét vállalok.

Pályázati hirdetmény.

ERDŐ-OLÁHVÁSÁRHELY székhellyel Alparét, Antos, Bujdós és Tósfalva szövetkezett községek körjegyzői állomása, lemondás útján üresedésbe jövén, ezen — 400 frt évi fizetés, megfelelő lakbér és irodai átalánnyal ellátott — állomásra ezennel pályázat nyittatik.

Pályázni kívánók felhivatnak, az 1881. évi XVIII. t. c. 83. §-a értelmében felszerelt folyamodványaitak folyó évi április hó 20-ig alólirthoz beadni.

A választás folyó évi április hó 22. d. e. 10 órakor fog megtartatni az erdő-oláh vásárhelyi körjegyzői iroda helyiségében.

Csáki-Gorbói járás szolgabirája.

Csáki-Gorbó, 1882. március hó 25.

Vállya Ferenc,
szolgabíró.

3—3

Sz. 22.—1882.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó az 1881. évi 60. t. c. 102. §. értelmében ezennel közhirre teszi: hogy a Deésik. törvényszék 7212 -881. számú végzése által Leményi János n.-iklói lakos ellen, Hirsch Áron n.-iklói lakos részére 383 frt 84 kr. követelés végett elrendelt kielégítési végrehajtás folytán bíróság lefoglalt s 1035 frtra becsült tehenek, bivalyok, csikós-kancák és bornyukból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minek a helyszínén, vagyis Nagy-Iklódon, alperes lakásán leendő eszközzésére határidőül 1882-ik évi május hó 4-ik napjának délutáni 3. órája kitűzetett, melyhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érdekelt ingóságok emez árverésen, az 1881. évi 60. t. c. 107. és 108. §§ ai szerint, szükség esetében becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Szamosujvárt, 1882-ik évi ápril hó 10. napján.

Kolbay Károly,
kiküldött bírósági végrehajtó.

Szám 958.—1882.
polg.

Hirdetmény,

A deési kir. törvényszék részéről ezennel közhirre tétetik, hogy a szamos-völgyi vasut deési indóházához vezető Bánffy-utca kiszélesítésére vonatkozó kisajátítási eljárás folytán Mészáros Grigor egyik telekkönyvi tulajdonosra nézve a kisajátítandó terület kártalanítási árának, esetleg egyezség útján megállapítása tekintetéből, az 1881. évi XLI. törv. cikk 46-ik §-a alapján tárgyalási határidőül **folyó évi május hó 15-ik napja** d. e. 9 órára ezen kir. törvényszéknél tűzetik ki, s annak vezetésével kebelbeli kir. törvényszéki bíró Bárány Lukács ur bizatik meg, melyre a vállalat képviselője, Deés város polgármestere, s a telekkönyvi tulajdonos Mészáros Grigor azon megjegyzéssel idéztetnek meg, hogy kimaradásuk a kártalanítás felett hozandó érdemleges határozatot nem fogja gátolni.

A deési kir. törvényszéknek, 1882. március hó 29-én tartott üléséből.

Szalánczy Lajos.
Hosszu L. Béla.

1—3

Haszonbéri hirdetmény.

Monostorszegen egy tagosított birtok, szántó, kaszáló és legelőből álló, — továbbá az erdősegből fajáradékkal együtt bérbe adandó.

Bővebb felvilágosítást és a szerződés megállapítását eszközölhetni Deésen, Cakó Károly honvédszázadosnál.

1—3

Szamos-völgyi vasút részvénytársaság.

523. Szám.

A szamos-völgyi vasut t. c. részvényesei ezennel meghivatnak az 1882. évi május hó 21-én délelőtt 10 órakor Deésen a megyeháza tanácskozási nagy termében tartandó

III-ik

RENDES KÖZGYŰLÉSRE.

Tárgysorozat:

- 1) Igazgatóság jelentése az üzletkezelés felől és az építkezésről.
- 2) A számadások megvizsgálása s a mérleg megállapítása és határozat hozatal a nyereség felosztása tárgyában.
- 3) A felügyelő bizottság jelentése az évi számadások és mérleg megvizsgálásáról, valamint az igazgatóságnak a nyereség felosztást tárgyzó indítványai tekintetében és az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
- 4) Igazgatóságnak javaslata a tulépitkezések folytán fedezetlen maradt 77,802 frt 96 kr. összeg mikénti fedezése tárgyában.
- 5) Igazgatóságnak jelentése a deés-aknai szárnyvonal építkezéséről.

Kivonat az alapszabályokból.

29. §. Ötszáz forint névszerinti értékű részvények birtoka egy szavazatra jogosít. Egy részvényes azonban 20 szavazatnál többet nem birhat. Minden ily szavazattal bíró részvényesnek joga van a közgyűlés tanácskozásában személyesen avagy más szavazat joggal bíró részvényes, mint meghatalmazottja által résztvenni s szavazatával élni.

A magyar állam kincstár mindaddig, míg a törvény 2. §. értelmében átvett vasuti törzsrészvényeknek birtokában leendő, az őt ezen részvény birtok alapján megillető szavazatjogot a társulat közgyűléseiben akképen fogja gyakorolni, hogy az államkincstár képviselőjének szavazata, az illető közgyűlésben képviselt többi szavazatok felével felérőnek fog számba vétetni.

Ezen jogok gyakorlására azonban megkivántatik, hogy a részvények még le nem járt szelvényeikkel, vagy pedig, hogy a 21. §. értelmében a részvény letéteményezéséről nyert elismervény legfeljebb 14 nappal a közgyűlés megtartása előtt a társaság pénztáránál, vagy ezen kívül az igazgatóság által e célból kijelölt más helyeken letétesse.

Azon részvényeseknek; kik a fentebbi határozatok értelmében részvényeiket, illetőleg az elismervényt idejekorán letették, belépti-jegyül igazolójegyek adatnak. E jegyekben a letéteményezett részvények és a letéteményezőt megillető szavazatok száma kitüntetendő.

E letéteményezett részvények, vagy elismervények a közgyűlés befejezéséig letétben maradnak.

(Szavazati joggal azonban csak oly részvényesek birnak, kik részvényjegyükkal igazolják azt, hogy a részlet fizetésekkel hátralékban nincsenek.)

31. §. Közgyűlésen a részvényes szavazati jogát vagy személyesen, vagy egy másik szavazatképes részvényes, mint meghatalmazottja által gyakorolhatja. Egy részvényes azonban egy ily meghatalmazásnál többet el nem vállalhat, és a meghatalmazót megillető szavazatokkal együtt nem birhat többet 40 szavazatnál.

A meghatalmazás alakjára nézve szükséges, hogy a meghatalmazó aláírása, vagy hogy a meghatalmazási okmány két tanu által legyen aláírva.

Gyámság alatt állók, jogi személyek, hatósági, kereskedelmi, vagy egyéb testületek, részvénytársaságok, községek, valamint olyanok is, kik legalább 20,000 frt névértékű részvényeknek tulajdonosai, szavazási jogukat a közgyűlésen törvényes, vagy rendszerinti képviselőik által gyakorolják, illetőleg gyakorolhatják még akkor is, ha ez uőbbiak maguk nem is részvényesek.

Deésen, 1882. április hó 9-én.

Az igazgatóság.

1—2